

U sinada nu balucu'

Tuya cacay a remiad, rakat sa kaku i lalan, araw mamelaw nu maku, macukeruh nira babainay kiya baybayan, caacaay yaca papisulul, caay yaca pitengteng a paluwad, haen saan a rarututu. I tiya masametek nu maku a mamelaw, mikiyaw a macalibad kaku tira babainayan, a paayaw i ci bayian, u nikatungal a macalibad kaku, aluman kira micudaday a wawa, mamelaw nu heni matulu' kira baybayan, awaay ku misikulay tabesiwsa amin, masaruma ku nimelaw sabukibukil saan, matiya makamelaway tu tatuni' nu lalan busengaw saan. Suelinay pacicitu a misakilemel a lemuwad kira baybayan, maanen naca matu'astu awaaytu ku kilemel caaytu pakaluwad, i matini tumitumian ira kira babainay a micudaday, a paluwad i ci bayan, mipadangaca a mibihbih tu anabuh nu calaped, suwal sa amipalita, " Bayyaw mamaan tu kisu? " " Kapahtu kaku! " han nira baybayan a pacaub. " Aray! " " Dengaytu! " saan kira baybayan, hereksa a semuwal rarutu tu kira wawa. Palikul sa kira baybayan tu suwal, suelinay u mitengilay a wawa, hereksa tu a semuwal, ala satu tira cingkul a rarutu tu.

Imatini makamelaw kaku tira matiniay a demak, salipahaksa ku balucu' nu maku, simsim satu kaku: i tina pa'uripan, iratu ku pa'dihekuay, u tadamamelawan atu daduduan tira wayway, i matini iratu ku raecusay atu kabidangan a waway nu nimanima, matiya babainay, ira micudaday amin, sisa kita malatamdaway i hekal, mamaan saw a masasupadang, anu masasu ringes tu a ma'urip, sakaymaan henaca a malatamdaw saw. Suelinay nanu ayaw tangasa i matini, hakuwa ku malasawaday nu tamdaw, sika patay nu tireng na mipadang. Sisa a maanen a caay kahemek tu matiniay a tamdaw. Ina ni kamelawanay nu maku a demak, suelinay u nananaman nu maku. Kita u tamdaw, a ira ku balucu' a mapapadang, a siruma anu adidikay aca a demak, anu iratu kuni kapapadang, a bangcal tu ku 'urip nu mita.

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【南勢阿美語】國中學生組 編號 2 號
憐憫之心

有一次，我走在馬路上，看見一位中年男子推到了一位老奶奶，但他沒有說聲道歉，也沒把老奶奶扶起來，就揚長而去了。當時我看到這場面有點氣憤，不禁為那老奶奶感到義憤填膺，更可氣的是，許多國小生也看到了老奶奶摔跤，但個個與她擦肩而過，眼睛異常冷漠，有的乾脆裝作沒看見，就像看路邊的垃圾桶一樣，冷漠無情。

老奶奶嘗試掙扎著想起來，可她已年老體衰，沒有力氣再起來。就在這個時候有一位男同學跑過去把老奶奶扶了起來，又幫她彈掉褲子上的塵土，對她說：「你沒事吧，奶奶？」「我沒事！」奶奶說：「謝謝！」「不用謝！」說完他就走了。老奶奶說：「真是一個好孩子。」說完，就拿著拐杖走了。

這個場面太讓我感動了，我想：世界上還是有溫暖的，他就是一個模範，但世間還是有醜惡現象的，像那個中年男人，那一些國小生。身為一個人，一個中國人，應該發揚中國人樂於助人的精神，如果連做人的善的本性都沒有，那你就不算是一個人。

古今中外，多少人因為救人捨棄了自己的生命，這正是人世間最美好的東西。而今天發生在我身邊的一件小事更讓我感動，我應該向他學習。

就請讓我們人人貢獻出一點自己的一點愛，從身邊的小事做起，那麼世界將會變成美好的人間。

[本篇漢譯由張美妹老師撰稿。]

Piaray no faloco'

Yo cecay a romi'ad, romakat kako i lalan paka'araw kako to cecay fa'inayan pakasongtol to mato'asay to a ama, nika aya kako caay ka saan, palowadaw kona ama caay ka saan, laliw saan. Paka'araw kako itiya wata ko teli'i no faloco' ako, patado ci amaan a teli'i, mangalef 'aloman ko mitiliday paka'araw to nika tolo' ni ama, tafesiw tafesiw saan awaay ko misikolay, ira ko talimaan sanay caay pinengneng nengneng, tongal sa ko foraw no faloco', malecad pakanengnengay to lakaw i lalan, caay pisikosikol ko nika tadangca no faloco'.

Misatanatanam mihadidi a lomowad ci ama, nika mato'as to caayay to ka tanektek ko tatirengan nira, awa'ay to ko 'icel nira a tomireng. Ya kamatira nira itiya sedak sa a comikay ko cecay mitiliday a fa'inayan mipalowad ci amaan, padangen nira mitihtih ko sota' i kafer nira, "Caay ka maan kiso ama?" han nira a milicay, "Caay ka maan kako, aray kisoway" han ni ama a somowal, maherek cingra somowal to "aka ka ngodo" sanay, laliw sato cingra. "Tadafangcalay kina wawa" saan a somowal ci ama, tatoy toya cokor nira rakat sato.

Tadamahadoway ko faloco' a paka'araw toninian a demak, o harateng no mako, so'elin to ira ko diheko nona hekal, o dadoedoen to koni mitiliday a fa'inayan, nika toni a hekal ira ko ka'acekan a demak, matoya pakasongtolay a tamdaw ato ya romaroma mitiliday a wawa. Kita o malatamdaway, kita to o finacadaan a tamdaw, palowaden ita kona adayayay, maolahay mipadang a faloco', ano awa koni damsayay a faloco', caayay to ko tamdawan kiso a malatamdaw. Nano to'as tangasa anini kita to ato roma a kanatal, papina to ko kinafalah sanay to 'orip no tatirengan a mipa'orip to masamaanay a tamdaw, onini koya tadafangcalay a ma'orip toni a hekal.

Ano mimimiming koni makeraay no mako a demak, tadamahadoway ko faloco' no mako, o dadoedoen no mako a minanam cingra. Ko nanay paytemek sa kita patalahekal to salong a olah no miso, pakaynien tona mimingay a demak misatapang, o mamalemed a fangcal konini a hekal.

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】國中學生組 編號 2 號

憐憫的心

有一次，我走在馬路上，看見一位中年男子推到了一位老奶奶，但他沒有說聲道歉，也沒把老奶奶扶起來，就揚長而去了。當時我看到這場面有點氣憤，不禁為那老奶奶感到義憤填膺，更可氣的是，許多國小生也看到了老奶奶摔跤，但個個與她擦肩而過，眼睛異常冷漠，有的乾脆裝作沒看見，就像看路邊的垃圾桶一樣，冷漠無情。

老奶奶嘗試掙扎著想起來，可她已年老體衰，沒有力氣再起來。就在這個時候有一位男同學跑過去把老奶奶扶了起來，又幫她彈掉褲子上的塵土，對她說：「你沒事吧，奶奶？」「沒事！」奶奶說。「謝謝！」「不用謝！」說完他就走了。老奶奶說：「真是一個好孩子。」說完，就拿著拐杖走了。

這個場面太讓我感動了，我想：世界上還是有溫暖的，他就是一個模範，但世間還是有醜惡現象的，像那個中年男人，那一些國小生。身為一個人，一個中國人，應該發揚中國人樂於助人的精神，如果連做人的善的本性都沒有，那你就不算是一個人。古今中外，多少人因為救人捨棄了自己的生命，這正是人世間最美好的東西。

而今天發生在我身邊的一件小事更讓我感動，我應該向他學習。就請讓我們人人貢獻出一點自己的一點愛，從身邊的小事做起，那麼世界將會變成美好的人間。

[本篇漢譯由張美妹老師撰稿。]

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【秀姑巒阿美語】 國中學生組 編號 2 號
Miahowiday a faloco'

O miahowiday a faloco' haw i, o ci'icelay a pinangan no tamdaw, o sapipalalan to sakalali'ay no kalotamdaw, ato o cecay a 'icel no sakanga'ay no kitakit o ka'oripan no mita.

Yo cecay a romi'ad, romakat kako i lalan, ma'araw ako ko mato'asay to a fa'inayan, macokero h ningra ko ya mato'a:say a ina, nika ya fa'inayan a tamdaw i, caay palicay to "manaca a ina caay ka 'a:raw ako kiso!" a saan. Caay haca pipalowad toya ina, toa:n saan a miliyas. Yo paka'araw kako to matiniay tatiihay a pinangan no tamdaw haw i, rokrok saan ko faloco' ako a matelii, o roma haca a katatiihan no harateng ako a mi'araw haw i, oya micodaday ho i mamangay picodadan a wawa, paka'araw to nikatolo' noya mato'asay a ina haw i, 'ara:w tafesi:w saan, awaay ko siniada'ada; o roma haca a wawa, samatiya han nira o pinafalah a lakaw ko pi'araw toya mato'asay a ina, awaay ko sini'adaay a faloco'. ya sato a ina haw i, mangalay cingra a lomowad, nika caay pakalowad, awaay ko 'icel ningra. Toya tatokian, ira ko cecay a kapah paka'araw cingra haw i, tangsol sa a mitawos toya ina, ta 'afofoen ningra a palowad, tihtihi ningra ko tahefod no fodoy noya ina, ta licayen ningra koya ina, "mamaan kiso ina? cidoka' ko kamay iso? nga'ay ko wa'ay iso?" han nira. "aray wawa! awaay ko maan ako!" sa koya ina. Maherek a palicay to ya ina ta liyas sato cingra a itoan. 'araw sa koya ina toya kapah, ta sowal sa "o tada fangcalay a wawa kiso!" saan. maherek a somowal, ala sa to cokor, liyas sato cira.

Ma'araw ako ko matiniay nga'ayay a demak i, tada mahadoway ko faloco' ako. Harateng sato kako, itini tona hekal, adihay ko tatiihay a pinangan no tamdaw, matiyay oya fa'inayan ato ya micodaday ho a wawa. Nikaorira, ira ko fangcalay ko faloco' a tamdaw, matoya kapah, matatodongay o taadoan no mita o tamdaw. Kita o tamdaw, o tamdaw no niyaro', o mamafana' a masasingodo ato masasidama i niyaro, ano caay kafana' to matiraay a demak haw i, caay to ko no tamdaw a pinangan ko matiraay. Itini i likisi no tamdaw, ano i padaka to, ano i niyaro' to no mita, adihay to ko manina'ay no mita, ira ko kinafalah sananay to 'orip a mangalay pa'orip to cimacimaan a tamdaw, o kakalimelaan, o kakahemekan, o tadafangcalay ko matiraay a pinangan. Aanini a romi'ad, o ma'araway no mata ako ko matiniay kakahemekan a demak i, tada mangiyangi ko faloco' no mako. O maminanam kako to matiraay nga'ayay a pinangan nira. Nanay pakatayalen no mita ko olah no faloco' ita, o tireng no niyah a misatapang, ano matira haw i, o mamanga'ay a malafangcalay konini ka'oripan no mita a kitakit.

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【秀姑巒阿美語】 國中學生組 編號 2 號

憐憫之心

感恩的心是帶有能量的行為，也是人與人間互動的關係，更能使社會變得更美好的一股力量。

有一次走在馬路上，一位中年男子不小心撞倒一位老奶奶，但他沒有說道歉，也沒把老奶奶扶起來，就揚長而去了。當時我看到這一幕有點氣憤填膺，也為老奶奶抱屈，更生氣的是，許多國小生看到了老奶奶摔跤，卻選擇與她擦肩而過，眼睛異常的冷漠，有的甚至像丟擲垃圾般裝作沒看見，如入無人之境一樣冷漠無情。老奶奶掙扎著想爬起來，可她已年老體衰，沒有力氣站起來。就在這個時候看到一位年輕人跑過去，把老奶奶扶了起來，又幫她彈掉褲子上的塵土，並對她說：奶奶您沒事吧？手腳有受傷嗎？奶奶說：謝謝你，孩子！我沒事。年輕人說了聲：「不客氣，應該的，」說完他就走了。老奶奶在內心對自己說「真是個好孩子」。說完，就拿著拐杖走。

看到這一幕又讓我很感動。我在想：這個社會雖有很多醜惡的現象，像那位中年男人，那一些國小生，但這世界上仍充滿著溫暖，這位年輕人就是我們的楷模。身為一個人，一個部落的族人，應該發揚族人樂於助人的精神，如果連做人為善的本性都沒有了，那你就不算是一個人。古今中外，多少人因為救人捨棄了自己的生命，這正是人世間最美好的東西。而今天發生在我身邊的這一件小事，更讓我感動，我應該向他學習。就請讓我們都貢獻出自己的一份愛，從身邊的小事做起，那麼世界將會變得更美好。

[本篇漢譯由張美妹老師撰稿。]

Issia Bununtuza tu isqaqanup

Ma-aq a isqaqanup un a, issia Bununtuza mesiqabas tu sin-iqumis, kadimanun haan mita-an Bununtuza tu qansiap, maszang i pali-uni siduq, pakukuskun, pennanaam.

Ma-aq a qanupan a sanasia simaq tu bunun duuq tastulumaq a tinintangus i-ita qanup, manaam in mun-i-ita qanup niat madia in a qiqinanup ita min-uni inai tu qaqanupan. Ma-aq is linus-anan in a, na sia in inai nasmadadengaz a malqepu qanupan ta, kopa nai ta ka maqtu mun-ita qanup, ni-i ka дума maqtu qamqam mundiip qanup i na tis-ia, ma-aq a tastuqanupan a дума-anan is pinpe-un mapavaaz tu pessia tatastulumaqlumaq tu qaqanupan. Masamu ka tas-a tu tastulumaq katinitini munhaan issia дума tastulumaq tu qaqanupan qanup, tudiip is tinaqu ki temiqaanupan ta ka, maqtu in mundiip qanup. Sia uvaz-aznanaz a maqtu minsais minuni temiqaanupan ta.

Ma-aq a qinanup tu takilibus a ni-i tu maqtu satini-un, asa tu ispaqusil i katutuszang, kopa mebungu tu tuqnaz, kahung, nait vaqa ka pisihulun madenpus.

Mavia tu ispaqusilav i katutuszang i? Mopa matatesaq a qaqanup a ki nasmadadengaz a, paaq pu-un upanaqan i takilibus. Asa tu pizangun is ispaqusil, ma-aq a Bununtuza kis maszang a sinpaqusil a manahipdengaz, mopa sintupa dau tu sinpatoqumis.

Ma-aq a qanup un a sinpenanaam i mendudu-az, tis-uni tu qaqanup a mendudu-az a, saqaal in i vevivevi minlilibus tu minma-aq, saqaal in i bintuqan, issia takilibus taki siin dapan, maqansiap in miqumis haan libus.

Mopa qaqanup a Bununtuza ka, maqansiap in muskun i sikopa takilibus siin miniqumis pakasihal miqumis.

Heza in a siduqdengaz a malka-u-uni ki dalaq a, nai in ta ka tupa tu na pavazunvazun a dalaq, is-uka in a qaqanupan, mopa ni-i ka sasepuk tangus pataqu itu-Bununtuza ispalkadalaq tu qansiap, paaq pu-un, min-uka in sia melanqabasan a isqaqanup tu is-atusasamu.

Ma-aq sia Puut un a iskaka-un a, kamani-i tu maszang, ka-uni nenkun i kakonan tu babalivan a, sia isbabaliv i metakilibus tu titi, mazima amin a Puut un a, paqalavqalav mabaliv ma-un, paaq pu-un kilau maskalun i Ketnanu paqanup i takilibus tu titi ka, heza in sia babalivan a maqtu isbabaliv, ni-i in malansan i melanqabasan tu kapimopa ki is-atusasamu nait mapasiqaal, lusqa in amin pin-uni-un i iskasusui tu kuzkuza-un.

Uka in a issia isqaqanup a is-atusasamu, uka in amin a mapasaivsaiv mapasiqtu ki titi, ni-i in maqansiap muskun i takilibus tu sikopakopa miqumis, paaq pu-un na asa tu inmantukun a isqaqanup katsuqis makusia, isnava-an a mekikingna ki isqaqanup, uu ka na maqtu ka isqaqanup un soqabasqabas palmamopa-un.

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【巒群布農語】 國中學生組 編號 3 號
布農族之狩獵文化

「狩獵」是布農族早期的生活文化，對布農族人有其重要的社會意義，如「穩固社會組織」、「共享」及「訓練」等意義。

按獵場所有權之確立，往往由最先發現者以及哪個家庭對獵區最熟悉並在該獵區打獵成績最好的來決定。舉行宗教儀式祈求該獵場之「hanito」（精靈）保佑後，凡是氏族成員均可直接使用獵場，但在同一個大獵場往往被分成幾個區，分屬於該氏族組織下的家庭。家族成員嚴禁直接進入其他家族之獵場，除非徵得該獵場的家族同意才可以。

在獵場的繼承上，嚴格限制唯有父系氏族的男性後代才可以繼承。留下動物的頭骨、皮、角作為紀念。分給親友的原因是因為祖先托好族人對捕獲之獵物不能佔為己有，必須分給親友，通常自己都只夢給獵人，使他外出打獵，才能捕殺到動物，所以必須將其獲得的獵物分享給親友。分配獵物時，必須分配平均，在布農族的觀念中，獵物分配圓滿乃是代表人們共同歡悅，互相祝福的表現。

狩獵是布農族訓練年輕人重要的方式之一，年輕人藉著參加狩獵，認識各種植物的作用、認識星象、分辨各種動物的糞便與腳印，以及學習各種在山林生存的方法。因為有布農族狩獵文化，才能孕育出布農族人與自然和諧的關係。

漢人的飲食觀念，使得山產店到處設立，這些山產店以金錢的誘惑，驅使原住民拼命地打獵，獵人也不再遵守傳統的禁忌與占卜，使得狩獵成為一種經濟的行為。由於政府嚴格禁止狩獵，使得獵人得偷偷地上山去打獵，打到獵物也不再誇耀自己的技術，也因為狩獵成為一種賺錢的方法，使得獵人在部落的地位漸漸沒落，不再受到族人尊敬。

狩獵所遵守的規範消失了，分享的意義也不存在了，耆老只是希望年輕人去打獵，學習以前原住民如何與大自然相處，進而將原住民的狩獵文化傳授下一代，使狩獵文化得以保存下來。

[本篇漢譯由顏明仁牧師撰稿。]

Bunun tu Ishahanup

Hanup hai itu Bunun maisna kitngab nau tu kahusbuun tu isihumis, maszang mas mapihunduh isuskun tu dailaz, mazmaz hai ituskun, mapasnava hansiap.

Sima tu siduh paintangus, saididip hanup at, supah takismut pinanah hai, saicia tu siduh taini hanupancia. Mais linus-ananin ispasaipukin mas hanitu hai, mahtuin taukasisia kausaincia hanup, haitu madaing tu hanupan hai, mintanan mais pinsupahun mapahusil min-uni tastu lumahlumah tu hanupan. Masamu kungadah sia vaivi siduh tu hanupan, tudip mais maduaz tainisia hanupancia siduh. Mapantala hanupan hai kaupa mas mabananz mahtu sunuan.

Maza minanah takismut tu bunun hai, ni tu mahtu sacini, asa tu ispahusil taukasisia sinmas mavala, kaupa mas maibungu, kaung, vaha pasitdaun. Mavia cici tu ispahusil i? Amushangsia cis-uni saivan mas mailantangus mas taisah kudip hanup at upanahan, pahasia asa tu ispahusil mas taisisan. Mais mapahusil hai asa tu mapiszang, aupa mais mapiszang pasaun aminan hai, sintupa tu muskun manaskal patauhumis.

Mastan kahusbun mas Bunun tu minduduaz mapasnava hai siamas hanup. Mahtu minduduaz isia hanup sahal mas vaivivaivi tu ismut lukis, hai-iap sadu tus-a, mapasnava tu isima sain tu taki, isima sain tu kaindapanan, mapasnava amin tu namakua mihumis sia libus.

Masa aizin itu kuka palidalah tu dailaz, maza mananu tu ishahanup dailaz sinmas mapahusil kuskun maun hai tunuhunin, ukain amin hanupan. Cismaupacia, maisikitngab isaipuk hanupan tu dailaz mas mapahusil kuskun maun tu inihumisan hai muntunuhin.

Cis-uni put tu iskakaun, supahin mapababaliv mas takismut, nain tu kakaunan hai makusui mal-ahu maskalun mas bunun macinpataz hahanup, nin kapimaupa maisikitngab tu samu mas taisah, min-uni hanup mas iska-susui. Mapihusbu sihu lahnut hanup, kazin hahanup tu bunun kamingming kusia libus hanup, nin mapishai-iap an-anak tu mangan, cis-uni min-uni hanup mas iskasusui, makanadidip hahanup tu bunun nin atumashaingun mas takiasang tu bunun.

Ishahanup kapimaupaun tu samu mas dailaz hai is-ukain, nin amin mapahusil kuskun maun, kazin itu madadaingaz akas-angun hai mahtuaang minduduaz kudipaang hanup, mapasnava tu minikuabin mailantangus mapakasial minihumis, mahtuaang itu Incumin ishahanup tu taiklas ispakapimaupa mas maikikingna, mahtu ishahanup tu hansiap sau habashabas.

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【郡群布農語】 國中學生組 編號 3 號
布農族之狩獵文化

「狩獵」是布農族早期的生活文化，對布農族人有其重要的社會意義，如「穩固社會組織」、「共享」及「訓練」等意義。

按獵場所有權之確立，往往由最先發現者以及哪個家庭對獵區最熟悉並在該獵區打獵成績最好的來決定。舉行宗教儀式祈求該獵場之「hanito」（精靈）保佑後，凡是氏族成員均可直接使用獵場，但在同一個大獵場往往被分成幾個區，分屬於該氏族組織下的家庭。家族成員嚴禁直接進入其他家族之獵場，除非徵得該獵場的家族同意才可以。在獵場的繼承上，嚴格限制唯有父系氏族的男性後代才可以繼承。

族人對捕獲之獵物不能佔為己有，必須分給親友，通常自己都只留下動物的頭骨、皮、角作為紀念。分給親友的原因是因為祖先托好夢給獵人，使他外出打獵，才能捕殺到動物，所以必須將其獲得的獵物分享給親友。分配獵物時，必須分配平均，在布農族的觀念中，獵物分配圓滿乃是代表人們共同歡悅，互相祝福的表現。

狩獵是布農族訓練年輕人重要的方式之一。年輕人藉著參加狩獵，認識各種植物的作用、認識星象、分辨各種動物的糞便與腳印，以及學習各種在山林生存的方法。因為有布農族狩獵文化，才能孕育出布農族人與自然和諧的關係。

國家土地政策的施行，使得原本的獵場管理制度和分享制度均告瓦解，相對地，使用權也跟著消失，所以傳統的獵場管理制度和分享制度均告瓦解。

漢人的飲食觀念，使得山產店到處設立，這些山產店以金錢的誘惑，驅使原住民拼命地打獵，獵人也不再遵守傳統的禁忌與占卜，使得狩獵成為一種經濟的行為。由於政府嚴格禁止狩獵，使得獵人得偷偷地上山去打獵，打到獵物也不再誇耀自己的技術，也因為狩獵成為一種賺錢的方法，使得獵人在部落的地位漸漸沒落，不再受到族人尊敬。

狩獵所遵守的規範消失了，分享的意義也不存在了，耆老只是希望年輕人去打獵，學習以前原住民如何與大自然相處，進而將原住民的狩獵文化傳授下一代，使狩獵文化得以保存下來。

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【丹群布農語】 國中學生組 編號 4 號
itusia bunun tu tangqapu

paikahanun qabasang tu sintataqu maaq atabunun na mainasan tailiku, qabasang tu sintataqu tupadautu ihaan mailantangusang haiza sia sasbinaz binanauaz uvazaz, dungzav sia uvazaz hubung ulaan kadutnaun mapindadu halangkalavkalav, maupa amin ising minsanamaz tu na masikua, lusqain mapataqu miniqumis tu, “simaqa maqtu mapindadu isia uvazaz halang, na isaiv zaku uvazaz mapisiata” matu pintasalun sinpataupdat patasan a, sikaupaka manananu isingdaingaz paqaqalav amin sadu halang, talpin diqanin taisbananin uka tu tatini bunun maqtu mapinsihal isia uvazaz ta haliang.

mainusan diqanin haan ikumbu lumaq santasal tasa maqtu bazbaz asu, aingkasia sasbinazdaingaz tupadautu “maki maqtu aak mapinsihal uvazaz ta halang, dauq na maqtu pasiza uvazaz minbinauaz” muaza sasbinazdaingaz qalang tupatu:muqalmang nga asu mukunbu ihaan uvazaz palan, makusia mama madaqdaq uvazaz halangnuka, tasbananin tasmichivi maaq isia uvazaz halangnuka sauqis minmaduqlas mauvul, manaskaldaingaz sasbinaz, qaitu kama nii lungulungu asa masaiv uvazaz mapasiza asu, muazin pintuza uuna uvazaz paadas mudaan, maaqa sinpatumantuk a makusanavan mudaan, matu adasun nin asu a uvazaz mudaan, mintatulun a sasbinaz musasu mahavun sivitai sinap maszang bunun tu asu, mimunikin bunun na asu. pahahalak uvazaz musbai, itankinuzin na tunahaani tupauntu “Lukang” mun sila, sintupa madaingaz qabas tupaun laupaku tu Lukang, kinuzin paiskaita bunun misdakdauk sansaupa ludun miqumis.

maupa tisunika asu minuni ita bunun, tustus tuza atitikis tu miniqumis mapasiza itusia sasbinazdaingaz uvazaz, paqpun itaan bunun sinidailaz tu siniqumis a uka tupaun tu mapavaz mandadaza sin antanastu, altutupa ki bananaz binanauaz amin pakimaszang, maqtu amin mainahan painukun ita hulus masqas pavaz iniqumisan, isia binanauaz painukun hulus maszang itusia minitaulu sasbinazdaingaz uvazaz pinainuk, nanu mita siia masanglav sin maqaihav ikmaiun, maqa bananaz a mauz painukan palvauan uka wakil, haiza ihiku vau sintiun patasan ni kaviaz, pangadaqan kuling sin kuntapisan. ihaan takitaivang inchumin mailantangusang sintataqu, nii ata takitaivang inchumin nanu tu ihaan ludun miqumis, maina haanang ata bukzav kitnga dungzavin masaipa ludun kalusqu.

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【丹群布農語】 國中學生組 編號 4 號
布農族的起源

傳說布農族來自中國大陸，傳說早期有個皇帝的女兒，身上長出難以根治的皮膚病，太醫也束手無策，只好招告天下；「誰能治好公主的病，就將公主許配給他」，公告一出，天下各大名醫爭相應診，數週後還是無人能治好公主的病。

有一天公堂裏出現一隻會說話的狗，向皇帝說「若我能治好公主的病，是否就能娶回公主為妻」，皇帝說是（其實隨便說說）；這隻狗隨即進入公主臥房，並用舌頭舔吻公主皮膚上的爛瘡，一個星期後公主的皮膚恢復潔白細嫩，皇帝欣喜若狂，卻百般不願將公主下嫁給狗，只好答應將公主帶走，條件是要晚上出宮，狗帶著公主出宮後，皇帝後悔隨即派軍追殺那隻擬人化的狗，狗已化身為人，並與公主牽手逃亡，最後於一個叫「Lukang」的地方登陸，傳說就是現在的鹿港，後來布農族人逐漸遷移高山地區居住。

因狗化身為人，一介平民娶了有皇族身份的公主，所以在布農族社會組織當中是無階級制度之分，男女一律平等，從服裝當中也可看出身份，婦女穿的漢式像宮廷格格的服飾，藍、黑為主色，男生則穿簡易的白底無袖外衣，背後鏤有百步蛇菱形花紋，並搭配胸衣及遮陰部。在原住民的口傳歷史當中，原住民不是一開始就生長在高山的，而是從平原開始逐漸往山上遷移。

[本篇漢譯由全紹仁口述。]

Hnigan tmaan

Saw nii ka pnatas kari rudan, “ Utux Barw o bnegay na tama ni bubu ka kana seejiqun, iyux na powda hnigan dha ni mha pkmalu uuda ni lnglungan ka lqian, kiya do tduwa mangal smbliqan paah Tuxan Baraw ka rudan. ” msa.

Ita Truku sbiyaw o snaw ka pusu erut kingal ruwan sapah. ana saw kiya o asi ka mrmun ni mdrumut ni psbila lnglungan ka hiya uri, kika mha thiyi bi hyaan ka kuyuh na ni lqian na uri. kiya ni mstrung dha kyuhan na ka risaw nii ni wada maatama da, yasa hiya ka maapusu stmaan sapah da hki,kana djiyun ni kana qpahun ni kana uuda sapah o ida tama ka pusu stamaun.

Niqan kingal seejiq rnngaw tama mu knan, Talan Wili ka hangan na ni emptgsa ka qpahan na,yaa bi empusal tru hngkwasan na siida, mstrung dha kingal suyang bi wauwa, ngahan na o Away Sudu. kiya ni spruun dha balay qmita mniq ska alang ka msdungus nii. yaasa mdrumut balay tmgsa laqi empatas ka Talan nii ni mmkay bi sapah ka kuyuh na Away uri. kiya ni ungat klan, babaw 10 hngkawas siida ka pnstrngan dha do mnarux ni wada plealay msangay ka suyang bi kuyuh na Away. siida ka Talan Wili nii o mtrul tru ka hngkwasan na ni tru ka laqi rbnaw klwaun niya.

Smtrung paru bi mqraqil siida ka Talan Wili nii o, naqih bi kuxul na ni smriq Tuxan Baraw da, bitaq kmsangay ka lnglungan na, ana saw kiya o tru laqi na o smlalih bi hyaan ni wada pkmalu kuxul na, aji uri o laqi empatas tnegsaan na ni kana mnswai o ida powda kari ni dmurun smbrax lnglungan na uri. Babaw wada msangay dalih smka hngkawas ka kuyuh na skAway dag, wada malu hari kuxul na ka Talan nii da.

Kiya ni paah siida ka Talan nii do, ida mdka knsan na seuxal, mdrumut balay musa ptasan ni tmgsa laqi emppatas, duri ni malax ptasan do mlatat sapah ni mhapuy uqun laqi duri. saw kiya ka uuda Talan nii o wada na ppaan ka qpahun tmaan ni bubuan, kiya ni spruun balay qmita mniq ska alang ka Talan nii.

“ Saw ka malu lnglungan ni uuda ka seejiq o, ida niqan paru bi brihan na hici. ” msa pkla knan ka rudan mu. Yaasa Talan nii o ida smkingal bi kyuhan na skAway, aji uri o qmlahang bi qmita lqian ni ppatas bi lqian na uri, bitaq wada matas tgparu ptasan ka tru laqi na,kingal o mha empsapuh, 1 duri o emptgsa, rahuq na 1 do empgarang kari.

Ana bi rabang ka hnigan tmaan Talan Wili nii wah, ana smtrung mqraqil siida o ida mrmun bi ni smtama balay Utux Barw , bitaq niqan bi brihan ka knsan na ni sapah na. tay saw mha murug endaan na ka ita hici uri wah!

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【太魯閣語】 國中學生組 編號 3 號

父親的角色

古人有句諺語說：「上帝創造人類，賜給他們父母親，為的就是要透過他們的角色，教導孩子有好的行為舉止，好的生活態度，讓他們能因而得到從上天而來的祝福。」

在我們太魯閣族的傳統生活觀念中，男人是家中的支柱。即便如此，他也必須保有非常勤奮、執著、謙卑的形象，才能得到妻子兒女的尊重與順服。因此，當男子結婚、為人父後，他所擔待的角色與重擔也就不同一般了。因為父親是家庭中最重要依靠，無論是家中的經濟來源、生活事務等，都必須仰賴他。

猶記得老人家跟我講一個為人父的故事。他叫達蘭·威利（Talan Wili），從事教育的工作。當他23歲的時候，就娶了非常賢慧的妻子阿哇伊·舒度（Away sudu）。因為達蘭·威利（Talan Wili）在當地是一位非常認真教學的老師，師母阿哇伊·舒度（Away sudu）平日則非常的顧家，因此在部落裡面，他們是一對為人所稱羨的夫妻檔。俗話說，好景不常。在他們結婚10年後，他賢慧的妻子阿哇伊·舒度（Away sudu）突然因病而先一步回天家歇息，那時，達蘭·威利（Talan Wili）33歲，他們還有了3個年幼的女兒。

那時身心遭遇到極為匱乏無助的達蘭·威利（Talan Wili），非常痛苦，也開始怪罪上帝，甚至有輕生的念頭。雖然如此，他的3個寶貝女兒，總是非常貼心的陪伴著他，讓他心生安慰；不僅如此，他之前教過的學生，以及教會的弟兄姊妹，都不斷的用話語及禱告來安慰他，鼓勵他。大概是在他亡妻阿哇伊·舒度（skAway sudu）往生後半年，達蘭·威利（Talan Wili）就比較能夠面對現實，心理也踏實喜樂多了。

從那時候起，達蘭·威利（Talan Wili）依舊跟以前一樣，在學校非常認真的教學，放學後，回家做餐給女兒吃。他如此父兼母職的生活作息，讓他成為在部落的學習楷模。

「有好的生活態度，做事光明磊落之人，未來一定是有福氣的。」這是我老人家提醒我的。因為達蘭·威利（Talan Wili）不僅始終如一，珍愛他的亡妻阿哇伊·舒度（skAway sudu）一人，而且還盡全力照護他的女兒，供他們讀書。如今，他的女兒個個都就讀大學，一個將成為醫生，一個將成為老師，最後一個也將成為牧師。

作為父親的達蘭·威利（Talan Wili），他所扮演的角色真不容易，他雖然經歷過人生的最低潮，但他永不放棄，堅守信仰，最終他仍然改變他的生命，豐富他的生活與家庭。讓我們未來共同來學習他的經歷吧！